

Pozdrav iz domovine

Štev. 6.

našim vojakom na bojišču.

Leto I.

Izhaja dvakrat na mesec.

Ljubljana, 10. maja 1916.

Cena četrletno 50 vin., polletno 1 K, celoletno 2 K.

Domovina.

Beseda sladka, domovina,
ne prideš več mi iz spomina;
kot iskra živa v srcu tliš,
ljubezen k sebi mi budiš.

Ko solnca žar na tebe sije,
srce veselo v meni bije;
al' žalost trga mi duha,
megla nesreč ak' te obda.

Obličje ak' je jasno tvoje,
veselo moja struna poje;
in če oko se ti solzi,
v potokih moje se topi.

O, sijaj, sijaj, solnce milo,
na ljube domovine krilo,
obličje jásni ji temno
in kráši s cvetjem jo ljubó!

A. Praprotnik.

Kranjska kri.

Ljubljanski župan dr. Ivan Tavčar je prejel naslednje pismo:

Vaše veleblagorodje, visokospoštovani
gospod župan!

Za preljubeznivo in častečo me častitko ob priliki mojega Najvišjega odlikovanja blagovolite prejeti mojo najvdanejšo zahvalo. Ponosen sem na to odliko, vendar se tudi popolnoma zavedam, da to vnanje znamenje ne velja samo mojim skromnim zaslugam, nego da pomeni v prvi vrsti Najvišje priznanje in zadovoljnost našega Najvišjega vojnega gospoda Njega Veličanstva našega premilostnega cesarja, ki odlikuje moje vrle, hrabre vojake 17. pešpolka, kranjske junake.

Kot poveljnik tega polka, odlikujočega se po svoji hrabrosti, vztrajnosti in po svojem junaštvu, ki sem v tej vojski bil s Kranjci sodeležen veselja in žalosti, sem priča izrednim vojaškim in vojnim sposobnostim tega polka in ponavljam, da sem v visoki meri ponosen, ker sem polkovnik kranjskemu pešpolku viteza Mildeja št. 17.

Ne le v Galiciji si je polk pridobil novih lavorik, ki jih zgodovina ne pozabi, temveč tudi tukaj, na soški fronti so si priborili hrabri Kranjci v obrambi svoje ožje domovine neminljivo slavo. Imena Podgora, Oslavje, Sv. Mihael ostanejo s polkom večno zvezana. Ponosna je lahko naša lepa monarhija na svoje »kranjske fante«; najtežjo dolžnost cesarju in domovini nasproti so sijajno in docela izpolnili.

Z velikim zadovoljstvom in z upravičenim ponosom lahko naznam Vašemu

veleblagorodju kot županu glavnega mesta kranjske dežele, da so polk povsod, kamor je prišel, z odkritim navdušenjem sprejeli — dobri sloves 17. polka je hodil vselej pred njim in prav povsod, kjer je zahtevala dolžnost njega vojake, so zahtevano pričakovanje ne le izpolnili, temveč presegle. In kakor prej, bodo vojaki 17. polka svojo dolžnost do cesarja in domovine tudi nadalje izpolnjevali, dokler se ne posreči sovražnika popolnoma poraziti.

V spomin na junaške in uspešne boje kranjskih fantov proti svojemu dednemu sovražniku — Italiji — si dovoljujem v imenu 17. pešpolka pokloniti glavnemu mestu kranjske dežele — Ljubljani — plaketo, ki se odpošlje v par dneh Vašemu veleblagorodju. Blagovolite, prosim, ta skromni vojni spomin sprejeti in mu določiti primerno mesto.

S ponovno najlepšo zahvalo za poslano mi čestitke ostajam z izrazom največjega spoštovanja

vdani

Hugo P. Ventour m. p.,
polkovnik.

Na bojišču, dne 4. marca 1916.

To krasno pismo je župan dr. Tavčar ob živahnem pritrjevanju prečital dne 2. maja v ljubljanskem občinskem svetu.

Pred enim letom.

2. maj 1915.

Danes leto se je pričela zgodovinska prodiralna bitka na prostoru Gorlice-Tarnov. V tem silnem borenju je bil napravljen začetek, da se razbije z vsemi tehničnimi sredstvi ojačena ruska fronta in prežene sovražnik iz Galicije in z Rusko-Poljskega. Tu je bil zadan odločilni udarec Rusiji, ki je s svojimi milijonskimi armadami kot mora ležala nad osrednjima vele-silama.

Ko je 3. maja 1915 prišla prva vest o začetni bitki, še nihče ni mogel slutiti o velikanskem uspehu. Naš generalni štab je kratko poročal, da je bil sovražnik na celi fronti Malastov-Gorlice-Gromnik vržen, da je bilo ujetih 8000 mož in zaplenjeni topovi in strojnice v dosedaj še ne dožanem številu. Nemški generalni štab je bil nekoliko gostobesednejši. Povedal je, da so v navzočnosti vrhovnega poveljnika maršala Friderika in pod vodstvom generalnega polkovnika Mackensena zvezne čete po ljutih bojih celo rusko fronto v zahodni Galiciji na več mestih predrle in povsod

vtisnile. To je bilo dovolj, da smo lahko spoznali, da bodo sledila še presenečenja kakor po bitki v Mazuriah.

Čisto tiho in skrito so se izvršile priprave za zmago pri Gorlicah. Teden dni prej so severno od Visle vprizorili artiljeristično obstreljevanje, ki je prav tako doseglo svoj namen, da se odvrne pozornost sovražnika od zahodne fronte, kakor tudi neprestani napor v Karpatih, da se napravi zagozda v ruski zid. Ženijalno je bil pripravljen tudi prehod čez spodnji Dunajec pri Otsimovu, kjer so Rusi posebno ostro stražili. Pijonirjem se je posrečilo priti čez reko, pregnati sovražnika od brega in ujeti nad 1000 mož. Taka in podobna presenečenja so se posrečila tudi na drugih točkah.

Med tem, ko so ob spodnjem Dunajcu čete armade nadvojvode Jožefa Ferdinanda pripravljale napad, je divjal pri Gorlicah strašen topovski boj od 1. maja popoldne naprej. V noči od 1. na 2. maja je artiljerija streljala v počasnem tempu. Ogenj je proti jutru postajal polagoma hujši in izbruhnil ob 6. uri z nezaslišano silovitostjo. Ob 10. uri dopoldne so se vrgle rojne črte in napadalne kolone napadalcev na sovražne postojanke. V popolnem neredu je sovražnik zbežal iz svojih utrd, ko je došla zavezniška pehota tik do njih. Zvečer 2. maja je bila glavna postojanka v celi svoji dolžosti (16 km) in globočini predrta. Plena je bilo že 20.000 ujetnikov, več dvanajstoric topov in okoli 50 strojnih pušk. Teden pozneje se je to število zvišalo na 50.000 mrtvih in ranjenih, 100.000 ujetih, 60 topov in 200 strojnic.

Na južnem krilu prodiralnih čet so stali Bavarci in armadna skupina generala Arza, ki se je že pri Limanovi sijajno izkazala. Tekom boja si videl avstrijske častnike na čelu nemških čet in nemške voditelje pri avstrijskih četah. V sredi in na levem krilu se je bojevala armada nadvojvode Jožefa Ferdinanda in bile so izključno avstrijske čete, ki so morale izsiliti prehode čez Dunajec in jih držati. Z združenimi močmi in s sodelovanjem težke in najtežje artiljerije se je torej posrečilo premagati ruske utrde v zahodni Galiciji, za katerimi je stala tretja ruska armada pod poveljstvom generala Radka Dimitrijeva. Bitka pri Gorlicah nam nudi prekoslej največji zgled frontalnega napada. Tu pri Gorlicah je skupno sodelovanje zaveznikov prejelo ognjeni krst v velikem obsegu, naše zaupanje v hrabre čete in njih odločno in premišljeno vodstvo je postalo neomajljivo. Naše čete so tu pregnale sovražnika, ki je strašil desetletja. Čast njihovemu orožju!

Marija, naša mati!

Marija, mati ljubljena,
češčena bodi ti!
Rodila si nam Jezusa,
zato te vse slavi.
Mi svoja srca ti damo,
zaupno k tebi kličemo:
Marija, varuj nas,
Marija, varuj nas!

Marija, o sladko ime,
v bridkosti nade žar;
ozdravljaš žalostno srce,
razveseliš vsekdar.
Zatorej ne prenehamo
in vedno k tebi kličemo:
Marija, varuj nas,
Marija, varuj nas!

Marija, naša boš pomoč,
ko svet nas zapusti,
ko nas objame smrtna noč,
nas milo sprejmi ti!
Saj tebe mater ljubimo
in vedno k tebi kličemo:
Marija, varuj nas,
Marija, varuj nas!

Pri nas doma.

Naši otroci.

O dobrih vam govorim.
Požrtvovalni so, Cerkev, šola in dom,
vse troje jih ob svojem času kliče na delo
in dolžnost. Pa naši otroci so povsod na
mestu, kadar in kjer je treba. Zarana vsta-
jajo — posebno sedaj, po novem času —
da stopijo v cerkev in prejmo in darujejo
sv. obhajilo za vas.

V šoli nabirajo vinarje za vojne na-
mene in zraven si pojo pesem:

»Vsak daruj dva vinarja na teden,
pa bo videl, kaj je vinar vreden...«

Nabrali so že veliko, veliko.

Doma in na polju pa opravljajo že tu-
di večja in težja dela. Skoraj za vsako go-
spodarsko orodje že prijemajo in ga do-
volj spretno sučejo, samo za plug so še
premajhni in preslabotni.

In podvzetni so.

Včasih — ob najboljši priliki — poro-
majo skupno na kratko božjo pot. Takrat
malo več molijo, lepo molijo. Morebiti pa
se Gospod milostno nanje ozre in se usmili
vas in nas — ter nam vrne zaželjeni mir.

Pa zatajujejo se.

So bili časi, ko jim je bilo »zatajeva-
nje« španska beseda, tako tuje in zoprno.
A danes? V jedi niso izbirčni in prej zado-
voljivi. V obleki niso tako potratni in go-
sposki. V malih in manjših neprilikah in
nezgodah niso več tako godrnjavi in jo-
kavi. Spomnijo se na vas v strelnih jarkih
in sivih skalah — in trpljenje jih mine.

Pokorni so.

Materi ni treba več tolikrat ponoviti
danega povelja, ni ji treba žugati s kazni-
jo, dovolj je, da reče:

»Otroci, ubogajte, da boste vredni, da
vam Bog očeta vrne iz vojske.« Ali če je
oče že padel v boju, je dovolj, da mati
opomni otroke: »Bodite dobri. Vaš atek
vas gleda z nebes.«

Tudi usmiljeni so naši otroci.
Čujte, kako je njih usmiljenost iznajd-
ljiva. En sam zgled.

Vlak je vozil ranjence v mesto. Ob že-
lezniškem tiru so šli otroci na izlet. Vlak
se je ustavil za deset lučajev zunaj mesta,
zakaj na kolodvoru še zanj ni bilo pro-
stora. Otroci so zagledali ranjence in sani-
tejske vojake ob njih.

bimo in pravimo: »Še imamo nekaj zakla-
dov doma.« Dokler se bodo rodili in ho-
dili po naši zemlji taki otroci — še bo do-
movina naše upanje in naše zdravje.

Vojaki, smemo pristaviti na koncu
kratko prošnjo?

Darujte vsaj en del svojega trpljenja
za naše otroke, da ostanejo (ali postane-
jo) — dobri. (Dalje.)

Kraljica majnika, prosi za nas!

»Dajmo jim, kar imamo!« je zaklicala
otročka usmiljenost. In gori proti želez-
niškemu oknom in vratom so se dvigale než-
ne ročice, doli k njim pa so se stegovale
trudne roke in so sprejemale darove. Otro-
ci so bili presrečni, da so mogli pokazati
vojakom svojo usmiljeno ljubezen.

To so dobri otroci.

Kadar gledamo nanje, upamo in skr-

Kako je z vojsko?

Ta mesec, 23. maja, bo preteklo leto
dni, kar nas je hinavska Italija zahrbtno
napadla. Njen »avanti«, s katerim je pla-
nila v boj, pa je od dne do dne bolj podo-
ben oni poti, ki jo hodi — rak. Plačilo za
njeno Judežvo dejanje ji je za petami.

Ob Soči so začeli Italijani na posam-

nih točkah zopet z napadi, a brez uspeha. Hudo so naleteli pri Selcih (v sredi med Doberdobom in Tržičem). Za to postojanko so se vneli 27. aprila hudi boji. Konec je bil ta, da smo vrgli sovražnika iz vseh jarkov in navrh osvojili še mnogo drugih, tako da imamo tam zopet v posesti vse svoje prvotne postojanke. Mnogo Italijanov je bilo ujetih.

Na Col di Lana so Lahi podminirali vrh in razstrelili tamošnjo postojanko. Tako so se ustalili na vrhu tega hriba, ki so se borili zanj tri mesece. Toda kmalu nato so zavzeli naši važno opirališče na grebenu nekoliko v stran od glavnega vrha. Bržkone bo šla Lahom zelo trda, če se bodo hoteli obdržati na zasedenem vrhu.

17. aprila so napadli laški zrakoplovi Trst. Pet oseb je bilo ranjenih, dve ubiti. Na Veliki četrtek popoldne so prišli zopet. Vrgli so 25 bomb. Mrtvih je bilo 9 oseb, 5 ranjenih. Druge so močno poškodovale salezijanski zavod. Gojenci, okrog 500 po številu, so bili ravno zbrani v kapeli pred božjim grobom. Pravi čudež je bil, da se ni nobenemu nič zalega zgodilo.

Dne 4. maja na vse zgodaj je priletelo neko italijansko letalo preko Ljubljane in vrglo v okolici nekaj bomb, a brez vsake škode. Ko se je vračalo, je bilo pri Gorici sestreljeno po naših topovih na tla. Cela posadka, 4 možje, je bila mrtva.

Seveda so naši drzni letalci vrnili sovražniku vse obiske, kakor se spodobi. Obstreljevali so več važnih kolodvorov, železniških križišč ter razne industrijske in vojaške naprave v Italiji z vidnim uspehom.

Naše pomorsko brodogradništvo je metalo 3. t. m. bombe na razne objekte v Raveni na Laškem. Obenem je zadelo naše poizvedovalno brodogradništvo torpedovk blizu izliva reke Pad na sovražne ladje. Vnel se je boj na veliko razdaljo, katerega so se udeleževala tudi naša letala in obstreljevala sovražne topedovke s strojnimi puškami. Vsa letala z brodogradnjem vred so se vrnila nepoškodovana.

Na Rombonu so naše čete pregnale sovražnika iz več važnih postojank.

4. t. m. so obstreljevala naša pomorska letala Valono in Brindisi. Na poti domov so napadla na morju laško križarko »Marco Polo«. Vkljub ljutemu ognju so se vsa letala srečno vrnila.

Na ruskem bojišču ob naši fronti razen artiljerijskih bojev ni bilo v zadnjem času nobenih važnih dogodkov. V bitki z Nemci ob Naroškem jezeru so izgubili Rusi okrog 150.000 mož. Samo mrtvih je bilo okrog 50.000. Vrženi so bili iz vseh postojank, ki so jih bili preje zavzeli.

V Vogezih so utisnili Nemci francosko fronto pri Célles (izg. Sél) do tretje črte, kjer so razdejali mnogo zakopov.

Pri Verdunu trajajo boji z nezmanjšano silovitostjo. Francozi so postavili na fronti, ki se razteza v loku, dolgem 40 km, celih 38 infant. divizij. Spravili so tja najtežje oblegovalne in pomorske topove.

Dne 25. aprila se je približalo nemško brodogradništvo angleškemu obrežju pri grofiji Norfolk (severovzhodno od Londona) in obstreljevalo važna пристanišča. Zadetih je bilo tudi več ladij, ki so se potopile, med drugimi tudi znana »King Steffen«, ki svoječasnno ni hotela rešiti posadke ponesrečenega nemškega zrakoplova Z 19. Isti čas

so napadli nemški letalci več važnih pristanišč, industrijskih krajev in kolodvorov na Angleškem. Obstreljevali so tudi Dünkirchen na flanderskem obrežju in povzročili v pristanišču mnogo škode.

Na maloazijskem bojišču so se Turki na vseh črtah vnovič postavili v boj proti Rusom. Rusi sami priznavajo, da se je Turkom posrečilo ustaviti rusko prodiranje. — Na velikonočni ponedeljek sta se pojavila nad Carigradom dva ruska letalca. — Povelikonočni teden so pa Turki dosegli pomenljiv in velik uspeh; obkolili so mesto Kut-el-Amara in ujeli čez 13.000 angleških vojakov.

Velik poraz angleške armade na vzhodu. — Kut-el-Amara! Čudno mesto to, kajne! Čudno vsaj po imenu; a kljub temu bo poročala o njem svetovna zgodovina, ker tu je doletelo angleško vzhodno armado veliko ponižanje. Turške čete so prisilile angleško posadko, da se je morala po 143dnevem obleganju udati z vsem, kar premore. Kut-el-Amara je mesto, ki leži 35 kilometrov jugovzhodno od Bagdada v Mezopotamiji ob reki Tigris, nekoliko vzhodno od nekdanjega Babilona. Do mesta pridejo lahko ladje z morja, a kljub temu so turški stražniki prepredčili, da v mesto ni došlo nič živil. Zrakoplovci so spuščali jestvila v mesto, a tudi to so zabranjevali turški letalci. Ko ni bilo več nobenega izhoda iz zaagate, je ponudil angleški general in poveljnik Townshend kapitulacijo s tem, da prepusti vse topove Turkom, da jim da en milijon funtov šterlingov pod pogojem, da sme s svojo armado oditi. Na ta lim turško poveljstvo ni šlo, ker je bilo očitno, da se morajo Angleži brezpogojno udati, kar se je tudi zgodilo. Ujeti so vsi Angleži in sicer 13.300 mož, med njimi pet angleških generalov in 500 častnikov. Med posadko je dobra polovica indijskih vojakov.

Spor med Ameriko in Nemčijo zaradi pomorske vojske še ni rešen. Upanja pa je vedno več, da se stvar mirno poravna.

Grčija se je odločno ustavila zahtevi entente, ki hoče prepeljati srbske čete z cтока Krfa po grških železnicah v Solun.

Na Irskem so bili resni upori proti angleški vladi zaradi nove vojaške postave. Društvo »Sinn Fein« je organiziralo celo vstajo. V Dublinu, glavnem mestu Irske, se je borilo 120.000 dobro oboroženih vstašev z vladnimi četami. Zgradili so cele bariкаде. Mesto je pri obstreljevanju trpelo veliko škodo.

Vojaške in druge vesti.

Teden od 1. do 7. maja je bil namenjen »Rdečemu križu«. Tudi naše ljudstvo se je odlikovalo povsod z veliko požrtvovalnostjo in darovalo velike vsote za to človekoljubno napravo. Vsi sloji, nižji in višji, so kar tekmovali med seboj z raznimi zbirkami, prireditvami itd. po mestih in na deželi. Povsod brez izjeme, tudi v zadnjem gorskem selu se je odlikovala posebno naša šolska mladina s svojimi vzgojitelji, da je pridno prodajala cvetke za »Rdeči križ« in prirejala zbirke po hišah. V Ljubljani se je takoj prva dva dni nabralo 14.000 kron samo ob prodaji cvetic.

Sijajen je bil posebno uspeh obeh dobrodelnih koncertov **Glasbene Matice**.

Na velikonočni ponedeljek se je v ljubljanski škofiji po vseh cerkvah nabiralo za **goriške begunce**. Ljudje so zelo radi žrtvovali v ta namen in so se nabrale povsod znatne vsote.

Patra **Frančiška Ambroža**, ki je postal žrtev laških granat, je dalo vojaško poveljstvo v častnem spremstvu prepeljati 14. aprila zvečer na Sv. Goro, kjer počiva sedaj neustrašeni junak v bližini onega sv. mesta, ki ga je junaško čuval, dokler je bilo mogoče. Spreveda se je udeležilo mnogo častnikov in celo en general.

Nj. Veličanstvo je blagovolilo izredno odlikovati slovensko mater Marijo Markuš iz Šmarja pri Jelšah na Štajerskem. Žena ima 7 sinov pri vojaki. Ker je toliko žrtvovala za domovino, ji je naš vladar naklonil izreden dar: krasno sliko Matere božje v pozlačenem okviru s cesarskim grbom in krono na vrhu, vredno 100 kron, in še 500 K v denarju. Srečna ženica je bila ginjena do solz, ko ji je okrajni glavar v občinski pisarni izročil dragoceno darilo.

V vojno službo je bil poklican g. vojni kurat **Ivan Mlakar** s Hajdina pri Ptujju.

Nj. Veličanstvo je podelilo v priznanje neustrašene požrtvovalnosti pred sovražnikom padlemu župniku pri Sv. Luciji, **Josipu Fabjanu**, viteški križ Fran Josipovega reda na traku voj. zaslužnega križa, kaplanu **Alojziju Makuc** v Tolminu pa zlat zaslužni križ s krono na traku hrabrostne svetinje.

V ljubljanski škofiji bo letos v mašnike posvečenih dvajset gospodov bogoslovcev, in sicer dvanajst iz 4. letnika, osem iz 3. letnika.

Ljubljanski grad je v notranjosti po zaslugi sedanjega poveljnika g. majorja pl. Kern ves slogu primerno prenovljen in olepšan. Posebno okusno je obnovljena znamenita, starodavna kapela sv. Jurija. V kratkem se odkrije lep, nov cesarjev spomenik.

V Ljubljani je umrl po dolgi bolezni cesarski svetnik, ustanovitelj in oče kranjskega gasilstva, **Franc Doberlet**, star 85 let.

Nekaj zanimivega je v kraju **Unterries**, občina Dornbirn na Vorarlberškem. Tam namreč sedaj ni doma nobenega odraslega moškega. Mnogo jih je odšlo prostovoljno v vojno službo, drugi so bili vsi poklicani.

V Bosni se je vršila v Banjaluki dolgotrajna obravnava zaradi veleizdaje. 15 obtožencev je bilo obsojenih na 1 do 20 let teže ječe, 55 oseb pa je bilo oproščenih.

Pri deželnem sodišču v Ljubljani je bila 19. aprila zaključena obravnava proti zloglasnemu roparskemu zločincu Martinu Zupet in tovarišem. Zupet je bil obsojen na 20 let teže ječe, drugi na manjše kazni. 15 let teže ječe je dobil roparski morilec Anton Dražar, ki je zavratno umoril 74 let starega starčka Jakoba Repina.

Kako so se v starih časih vojskovali?

(Dalje.)

Rimljani, a že tudi Grki so imeli dobro urejeno poročevalsko službo na bojišču. Glavni poročevalci in raznašalci po-

velj so bili posebni tekači. Ker so Rimljani posebno skrbeli za dobre in številne ceste, je šlo poročanje zelo gladko od rok. Zanimivo je, kar nam poroča v tem oziru slavni grški pisatelj Herodot že o starih Perzijcih in sicer o kralju Kserksu, ki je po bitki pri Salamini l. 480. pred Kr. poslal sele v svoje prestolno mesto Suzo. »Teh selov ne prekosi izlepa kdo drugi v hitrosti,« piše Herodot; »kolikor dni je daleč, toliko konj in mož je pripravljenih, za pot vsakega dne po en konj in en mož. Ne sneg ne dež, ne dnevna vročina ne hladna noč ne more preprečiti, da ne bi vsakdo izvršil predpisane poti kar mogoče urno. Prvi jezdec izroči svoje poročilo drugemu, ta tretjemu in tako gre dalje do konca.« Isti Kserkses je imel celo Perzijo prepreženo s stražami, ki so prejemale klice druga od druge prav tja do grške meje. V enem dnevu je na ta način dospelo kraljevo povelje 30 dni hoda daleč, a tudi poročila od najoddaljenejših svojih pokrajin je prejemal tem potom.

Nekaj podobnega pripoveduje rimski vojskovodja Cezar v svojem spisu »o vojni z Galci«: »Hitro je dospela vest o vstaji nekega rodu do vseh dežel v Galiji, kajti povsod, kjer se kaj važnega zgodi, naznanijo to z glasnimi klici čez hribe in doline. Te klice čujejo drugi, ki so za vrstjo razpostavljeni, in jih oddajo dalje sosednjim, kakor se je to tudi takrat zgodilo. Kar se namreč zgodi v Genabu (Genf) ob solnčnem vzhodu, to izvedo še pred solnčnim zahodom v deželi Arverncev (Auvérgne) v razdalji 160.000 dvojnih korakov (po naše okrog 240 km).«

Stari narodi pa so imeli še neki drug način, da so sporočali važne stvari hitro dalje, namreč takozvani optični telegraf: dajali so znamenja podnevi z dimom, ponoči z ognjem, zlasti z bakljami. Kakor pripoveduje bajka iz starodavne grške preteklosti, so naznanili padec Troje v eni sami noči od maloazijskega obrežja do mesta Mykene v Grčiji s samimi grmadami. Daljava znaša 550 km! — Seveda so dajali tudi napačna znamenja, da so premotili sovražnika. Večkrat so pa na ta način tudi izdali nasprotniku važne skrivnosti. Z bakljami in na razne druge načine so z ognjem sestavljali posebne znake, ki so pomenili gotove stvari, črke, besede, dogodke ali povelja. Taka poročevalna sredstva so marsikdaj popolnoma nadomeščala naše najmodernejše iznajdbe, telegraf in telefon. Še v novejših časih se poslužujejo v vojskah takih znamenj. Naši pradedi so si v dobi turških napadov tudi z gorečimi grmadami po gorah dajali znamenja. Odtod več hribov z imenom »Grmada«.

Tudi znamenja z zastavami niso bila neznana starim narodom. Na ta način je grški poveljnik Alkibiad pred pomorsko bitko pri Kyziku (l. 410. pred Kr.) dajal s svoje poveljniške ladje znamenja svojemu brodovju.

Kljub visokemu napredku v kulturi so izginili stari narodi s površja; propadli so tudi Rimljani, dasi je bila njihova armada v vsakem oziru na vrhuncu in so gospodovali malone nad vsem tedaj znanim svetom. Vsa njihova materialna kultura je bila brez notranje vrednosti, ker je začel narod propadati v nravnem oziru. Ni se

bilo mogoče ustaviti silnemu navalu tujih barbarskih narodov, ki so prihrumeli s severa v 5. stoletju. Z nekdanjo slavo je bila na mah pokopana tudi vsa stara kultura, ves napredek, vse iznajdbe.

V srednjem veku se glede orožja in načina bojevanja izpočetka ni veliko izpremenilo. Glavno orožje je bilo še vedno meč, sulica, ščit, lok in puščica. Proti koncu osmega stoletja pa se je jel razvijati neki poseben vojniški stan: viteštvo. Takrat je ustanovil frankovski kralj Karol Veliki velikansko državo, ki je nekako združevala v sebi celo srednjo Evropo. Njegovi podložniki, vazali so imeli dolžnost, skrbeti za brambo države. Od vladarja so prejeli v upravo obširna ozemlja ali velika posestva. To so bili razni vojvodi, knezi, grofje. Kraljevi vazali so bili svetni in cerkveni dostojanstveniki. Ti so svoja posestva delili in podeljevali dalje drugim podložnikom, manjšim vazalom, ki so prevzeli za svoje gospodanje brambno, vojno službo.

Vladarji so postali polagoma precej odvisni od svojih vazalov in vitezov, ker so si ti tekom časa pridobili mnogo pravic in raznih svobodščin. Moralj so jih za vojske izven njihovih domačih dežel navadno posebej naprositi in tudi plačevati.

Koledar za junij.

1. Četrtek. — Kristusov vnebohod.
2. Petek. — Erazem, šk. m.
3. Sobota. — Klotilda, kraljica.
4. Nedelja. 6. povelik. (Evg. Jezus govori o pričevanju Sv. Duha.) Frančišek Karáčolo, sp.
5. Ponedeljek. — Bonifacij, šk.
6. Torek. — Norbert, šk.
7. Sreda. — Robert, opat.
8. Četrtek. — Medard, šk.
9. Petek. — Primož in Felicijan, m.
10. Sobota. — Marjeta, kr.
11. Nedelja. — Binkošti. (Evg. Jezus govori o prihodu Sv. Duha.)
12. Ponedeljek. — Binkoštni ponedeljek.
13. Torek. — Anton Padovanski, sp.
14. Sreda. — † Kvatre. Bazilij, šk.
15. Četrtek. — Vid, m.
16. Petek. — † Kvatre. Franc Reg., sp.
17. Sobota. — † Kvatre. Adolf, šk.
18. Nedelja. — 1. pobink. (Evg. »Meni je dana vsa oblast.«) Sv. Trojica.
19. Ponedeljek. — Gervazij in Protazij, m.
20. Torek. — Silverij, p.
21. Sreda. — Alojzij, sp.
22. Četrtek. — Sv. Rešnje Telo. Ahacij in tov., m.
23. Petek. — Eberhard, šk.
24. Sobota. — Rojstvo Janeza Krstnika.
25. Nedelja. — 2. pobink. (Evg. Prilika o veliki večerji.) Viljem, op.
26. Ponedeljek. — Janez in Pavel, m.
27. Torek. — Hema, vd.
28. Sreda. — † Leon II., p.
29. Četrtek. — Peter in Pavel, ap.
30. Petek. — Presv. Srce Jezusovo. Spomin Pavla, ap.

Sv. Ahacij in tovariši, voj., muč.

Ta mesec praznujemo zopet imenitne zastopnike vojaškega stanu med svetniki, sv. Ahacija s tovariši. Med našim ljud-

stvom ti junaki niso neznani. Celo nekaj cerkva in kapelic jim je posvečenih. Pri nas častimo sv. Ahacija posebno kot zavetnika rudarjev. Na dan njegovega godu se je namreč po srečnem naključju našlo živo srebro v idrijskem rudniku.

Ahacij je bil izprva pogan in višji poveljnik v rimski armadi pod cesarjem Hadrijanom. Kakor nam pripovedujejo zapiski o njegovem mučeništvu, je zapovedoval deset tisoč vojakom. Kljub temu, da je klical na pomoč svoje poganse boogve in jim daroval, ni imel sreče v boju. Kar ga v neki prikazni opomni angel božji, naj zapusti malike in postane kristjan. Ahacij uboga in se da krstiti. Kmalu nato slavno preмага sovražnike. Nato se da tudi več drugih njegovih vojakov krstiti. Ko cesar to izve, ukaže Ahacija in njegove tovariše vreči v ječo in poizkuša na vse načine, da bi jih odvrnil od krščanske vere. A vse zaastonj! Pribijejo jih kakor našega Gospoda z žebli na križ in na glavo jim pritisnejo trnjeve krone. Nezmagljivi junaki pa kličejo k svojemu nebeškemu Gospodu: »Oče nebes in zemlje, ki si nas iztrgal iz najhujše teme in nas razsvetlil z lučjo prave vere, sprejmi naše duše, ki ti jih po Jezusu Kristusu ponižno darujemo!« S to molitvijo so blaženo zaspali.

Za kratek čas.

Pozabljena ura. Ko pride profesor zjutraj v šolo, stika po žepih in išče uro. Slednjič reče enemu izmed dijakov: »Ti P.! Pojdi na moj dom in reci moji ženi, naj mi da mojo uro; najbrž sem jo pustil na nočni omarici.« Pri teh besedah potegne iskano uro iz žepa in reče mirno: »Čez 15 minut si lahko zopet tukaj.«

Lepa tolažba. Bolnik: »Prosim Vas, gospod zdravnik, prav odkrito mi povejte, ali bom prestal to bolezen?« Zdravnik: »Prav gotovo!« (Potegne nekaj papir iz žepa.) »Vidite, tu imam statistiko o boleznih, ki jo imate Vi: od sto ljudi ozdravi le eden.« Bolnik (prestrašen): »Kaj? Samo eden od sto?« — Zdravnik: »Da, Vi ste ravno stoti, ki sem jih ozdravil; drugih devetdeset je že umrlo.«

Nesrečno voščilo. »Zakaj je pa tvoja teta nekaj časa tako huda na-te?« — »Veš, za vse večje praznike ji pošljem voščilo, za Božič, Veliko noč, Binkošti. Pa ji napišem razglednico še za Vnebohod z besedami: »Veseli Vnebohod!« To jo je pa razkačilo, da je groza.«

DAROVI ZA NAŠ LIST.

Župni urad Žabnica 10 K. Marijina družba Preserje 28 K.

LISTNICA.

Z zneskom 50 vin. je poravnana naročnina do vštete 6. številke. Vljudno prosimo vse p. n. naročnike, da blagovolijo upoštevati to pojasnilo in z ozirom na namen lista in velike stroške, ki jih imamo z listom (okrog 17.000 izvodov vsake številke se pošilja zastonj), takoj določijo nadaljnjo naročnino. — Vsled mnogoštevilnih izprememb v naslovih se ekspedicija nekoliko zakasnuje.